

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γ' Γυμνασίου

Τοπική Ιστορία: «Η Μάχη των Θερμοπυλών»

Υπεύθυνη καθηγήτρια:

κ. Οικονόμου Αγγελική

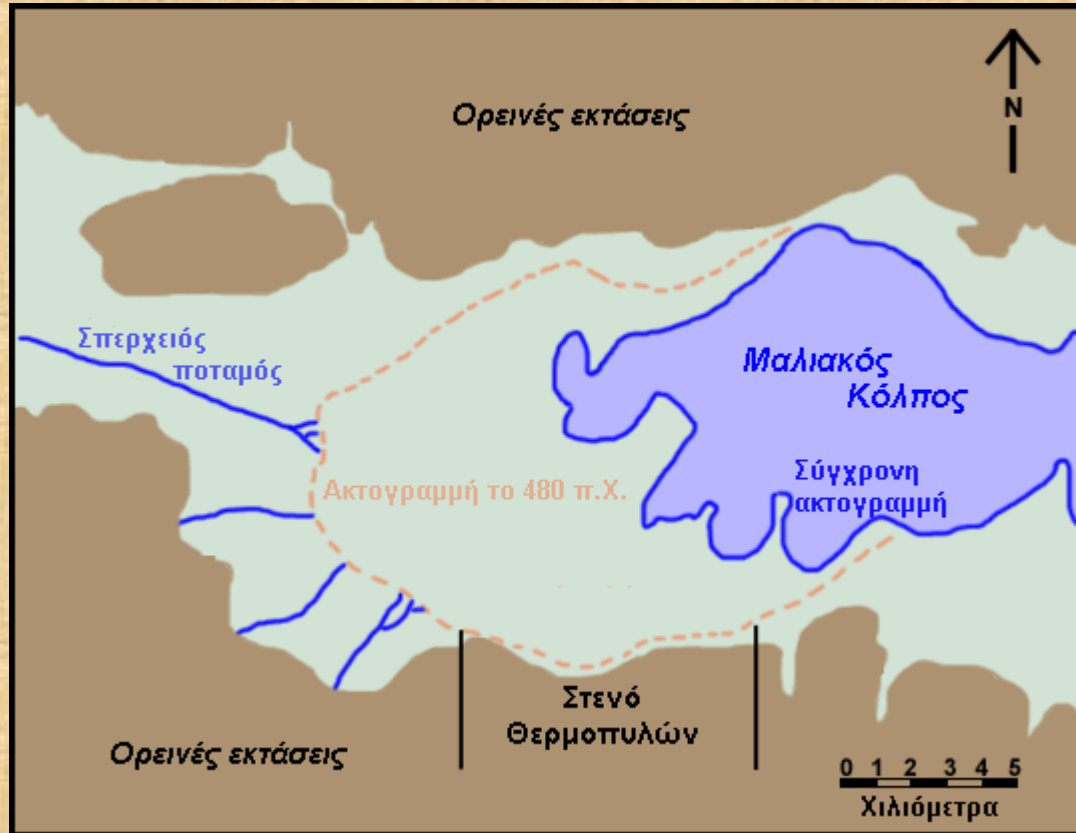
Συμμετέχοντες μαθητές

- **Αγγελούσης Αθανάσιος**
- **Δροσόπουλος Απόστολος**
- **Καρδαράς Νικόλαος**
- **Τσιρογιάννης Γρηγόριος**

Η Τοποθεσία

- Οι Θερμοπύλες είναι ένα ορεινό πέρασμα. Η περιοχή έχει πάρει το όνομά της από κοντινές πηγές θερμού νερού και από τα στενά και δύσβατα περάσματα από τα οποία μπορούσε να πλησιάσει κανείς την περιοχή, τις πύλες.
- ▶ Τον καιρό του Λεωνίδα, το 480 π.Χ., το πέρασμα ήταν ένα στενό μονοπάτι (περίπου 12 μέτρα πλάτος) κάτω από το λόφο.
- ✓ Οι θερμές πηγές, από τις οποίες έχει πάρει το όνομα του το πέρασμα, υπάρχουν ακόμη στις παρυφές του λόφου.

Ο Χάρτης της Περιοχής

Η Μάχη των Θερμοπυλών

τα γεγονότα:

- Έγινε το 480 π.Χ (παράλληλα με τη ναυμαχία του Αρτεμισίου), κατά την δεύτερη περσική εισβολή στην Ελλάδα.
- Αρχηγός των Περσών ο Ξέρξης: έχοντας 100.000 – 300.000 άνδρες, έφθασε στα στενά στις αρχές του Σεπτεμβρίου.
- Αρχηγός των Ελλήνων ο Θεμιστοκλής: έπεισε τους Έλληνες να κλείσουν τα στενά των Θερμοπυλών και του Αρτεμισίου.
- Μετά από τέσσερις μέρες αναμονής, οι Πέρσες επιτέθηκαν, αλλά οι Έλληνες αντιστάθηκαν για δύο μέρες.
- Την τρίτη μέρα, ο Εφιάλτης οδήγησε τους Πέρσες πίσω από τους Έλληνες.
- Ο Λεωνίδας διέταξε την υποχώρηση των περισσότερων Ελλήνων και έμεινε στο πεδίο της μάχης με 300 Σπαρτιάτες, 400 Θεσπιείς, 400 Θηβαίους και ακόμα λίγους Έλληνες. Οι Πέρσες εξόντωσαν ολόκληρη τη δύναμη που έμεινε στο πεδίο της μάχης.

Μετά τη μάχη

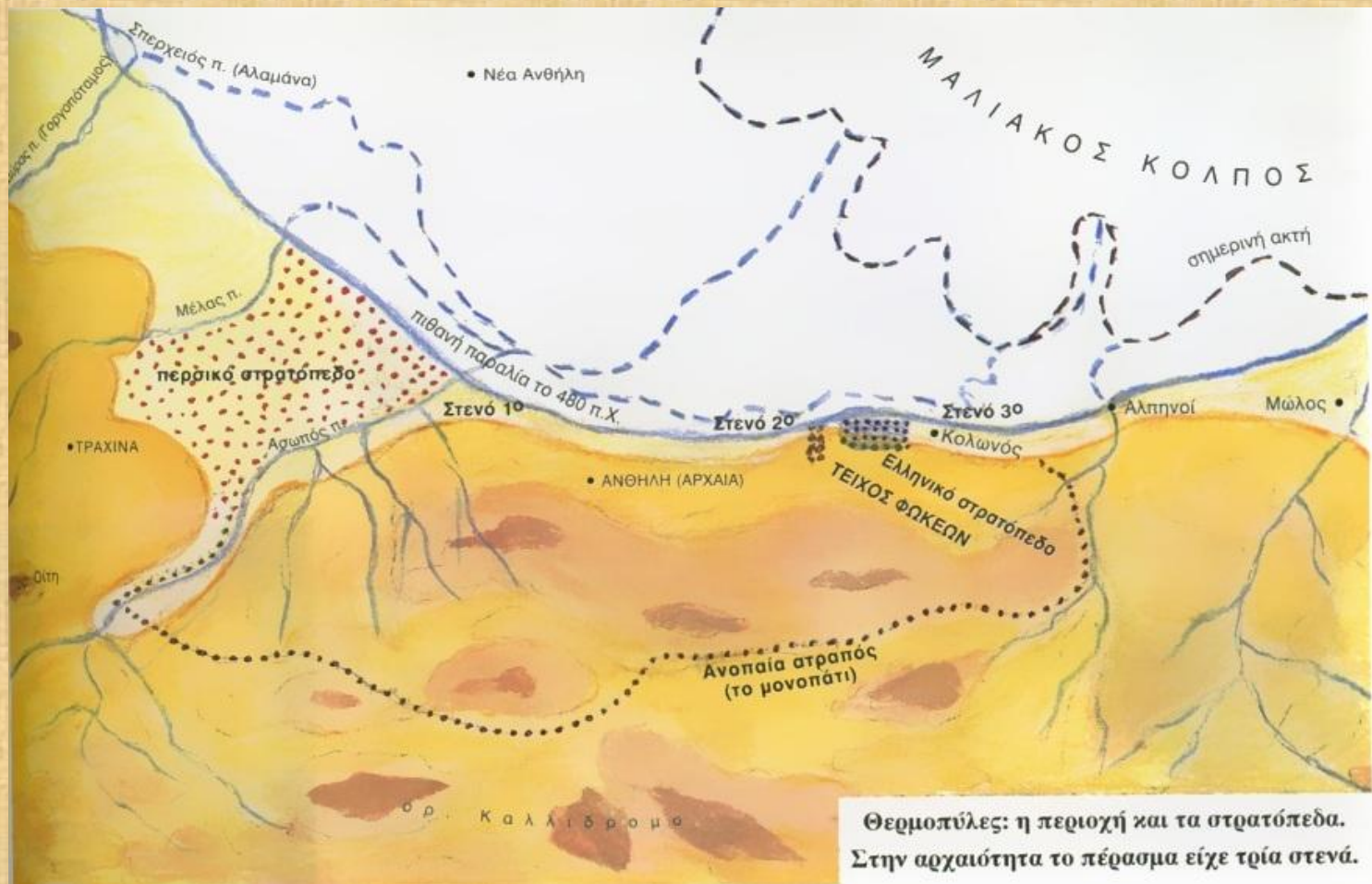
- Ο ελληνικός στόλος, αφού έμαθε τα νέα, αποφάσισε να απομακρυνθεί από το Αρτεμίσιο και να υποχωρήσει στη Σαλαμίνα, όπου αργότερα πέτυχε μια σημαντική νίκη.
- Οι Πέρσες υποχώρησαν ολοκληρωτικά μετά τις μάχες των Πλαταιών και της Μυκάλης.

Η σημασία της μάχης των Θερμοπυλών

Αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές μάχες στην ελληνική και στην παγκόσμια ιστορία. Κυρίως όμως από ηθική άποψη είναι λαμπρό παράδειγμα αυταπάρνησης, αυτοθυσίας και υπακοής στην πατρίδα. Η μάχη έδειξε τα πλεονεκτήματα της στρατιωτικής εκπαίδευσης των Σπαρτιατών, του καλύτερου εξοπλισμού και της έξυπνης χρήσης της διαμόρφωσης του εδάφους

Οι ιστορικές πηγές για τη μάχη

- Ηροδότου Ιστορία, Βιβλίο Ζ – Πολύμνια
- Διόδωρος ο Σικελιώτης
- Πλούταρχος, *Αποφθέγματα Λακωνικά*, 11

Το επίγραμμα στο πεδίο της μάχης – στον τάφο των 300

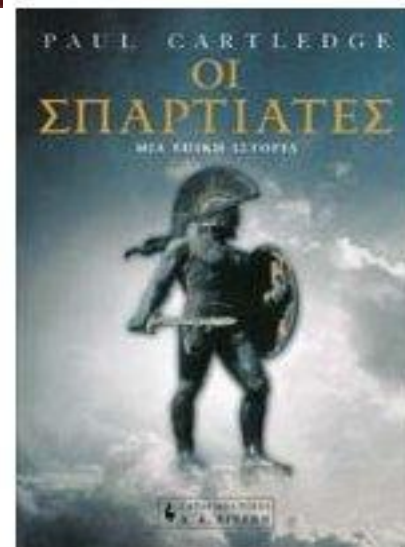
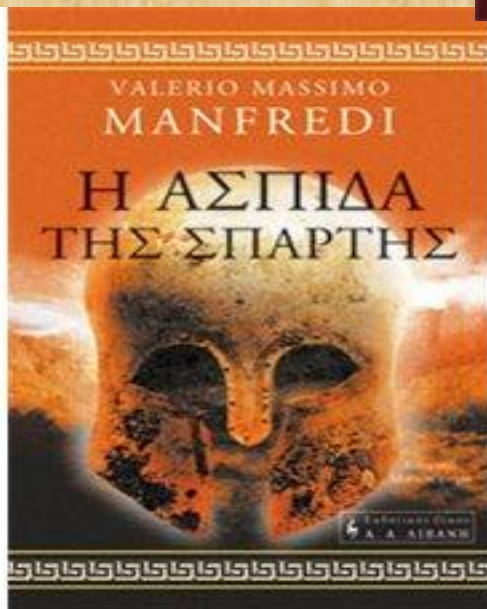
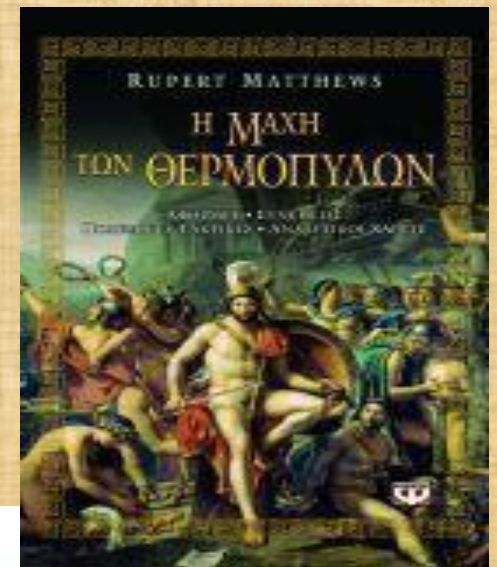
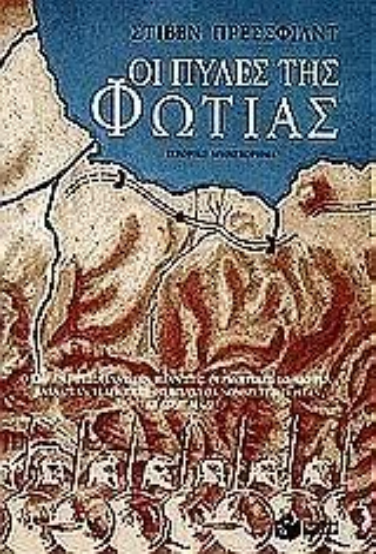
Σιμωνίδης ο Κείος (556 π.Χ - 469 π.Χ)

Ὡ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

∞

Ω ξένε, ανάγγειλε στους Λακεδαιμόνιους ότι εδώ ταφήκαμε, υπακούοντας στα προστάγματά τους

ΒΙΒΛΙΑ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ

ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΣΗΜΕΡΑ

Η Μάχη των Θερμοπυλών στην Τέχνη

***Ζωγραφική – γλυπτική —
θέατρο και κινηματογράφος –
μουσική***

**«Ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες» - Ζακ
Λουί Νταβίντ**

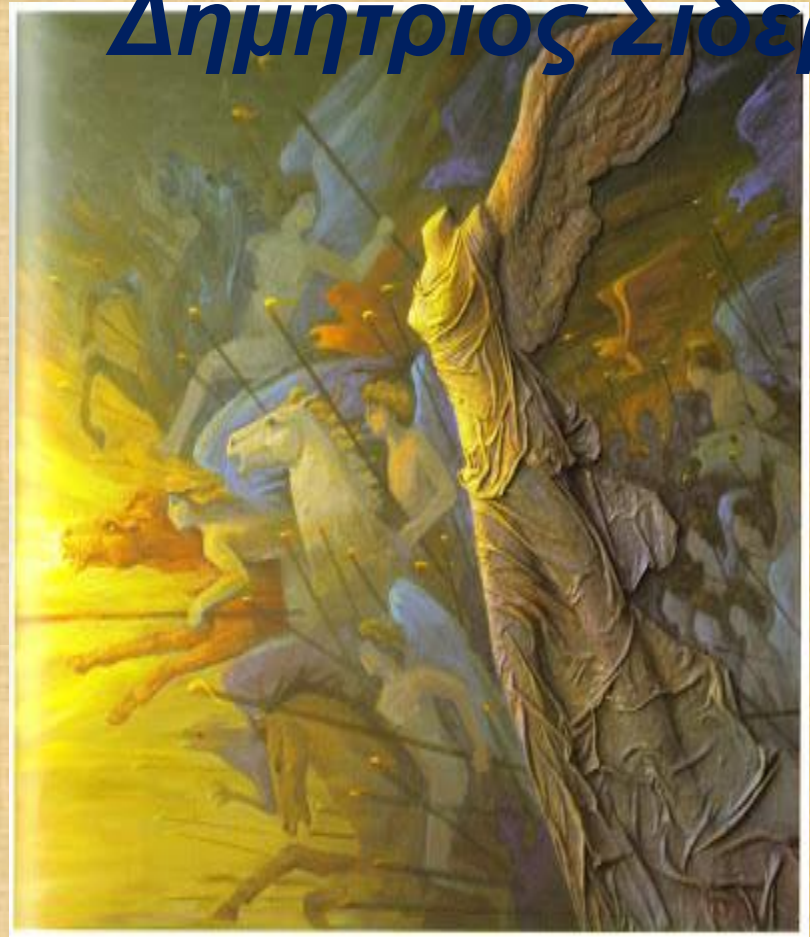
**«Η Μάχη των Θερμοπυλών» - Massimo
Tararelli d' Azeglio**

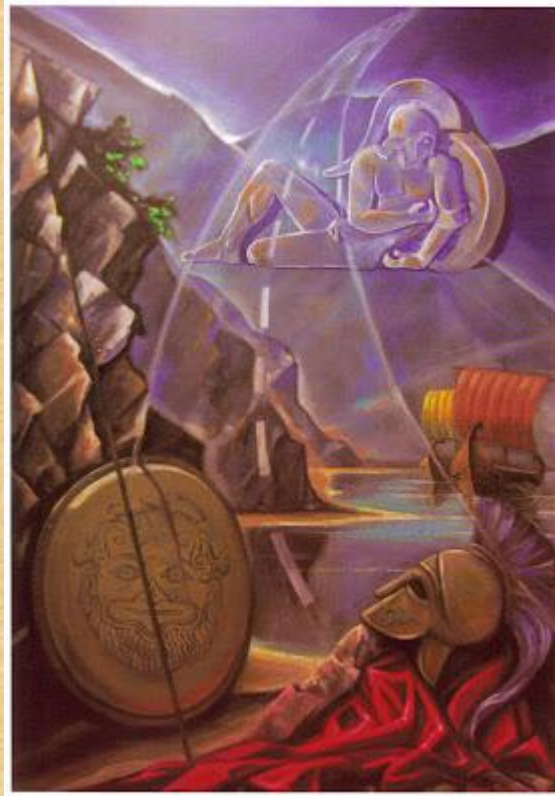
**« Ἡ ταν ἠ ἐπί τας»
Κώστας Αδάμος**

**«300 ψυχές»
Δημήτριος Σιδεράς**

«Πρόβα στο θάνατο» - Γιάννος Παρδάλης

***Θερμοπύλες, το μνημείο των Σπαρτιατών
Χαλκογραφία, σχέδιο E.D. Clarke, χάραξη
Letitia Byrne***

Γλυπτική -Το Μνημείο του Λεωνίδα

Αναπαριστά πάνοπλο τον Λεωνίδα. Στήθηκε απέναντι από τον ιστορικό λόφο του Κολωνού στη δεκαετία του 1950 με δαπάνες των ομογενών της Αμερικής, σε σχέδιο Β. Φαληρέως.

Το μνημείο ανεγέρθηκε σε ανάμνηση της μάχης των Θερμοπυλών, στην κεντρική πύλη του περάσματος, όπου διεξήχθη η τελική φάση της μάχης, όπως μαρτυρείται από την συσσώρευση σιδερένιων και χάλκινων λογχών του 5ου αιώνα π.Χ. στους πρόποδες του υψώματος.

Κάτω απ' το μνημείο φαίνεται η φράση «Μολών λαβέ». Αριστερά του μνημείου υπάρχει ένα μαρμάρινο άγαλμα που αναπαριστά τον Ευρώτα ποταμό, ενώ το μαρμαρινό άγαλμα που βρίσκεται στα δεξιά αναπαριστά την οροσειρά του Ταΰγετου.

Το Μνημείο του Λεωνίδα

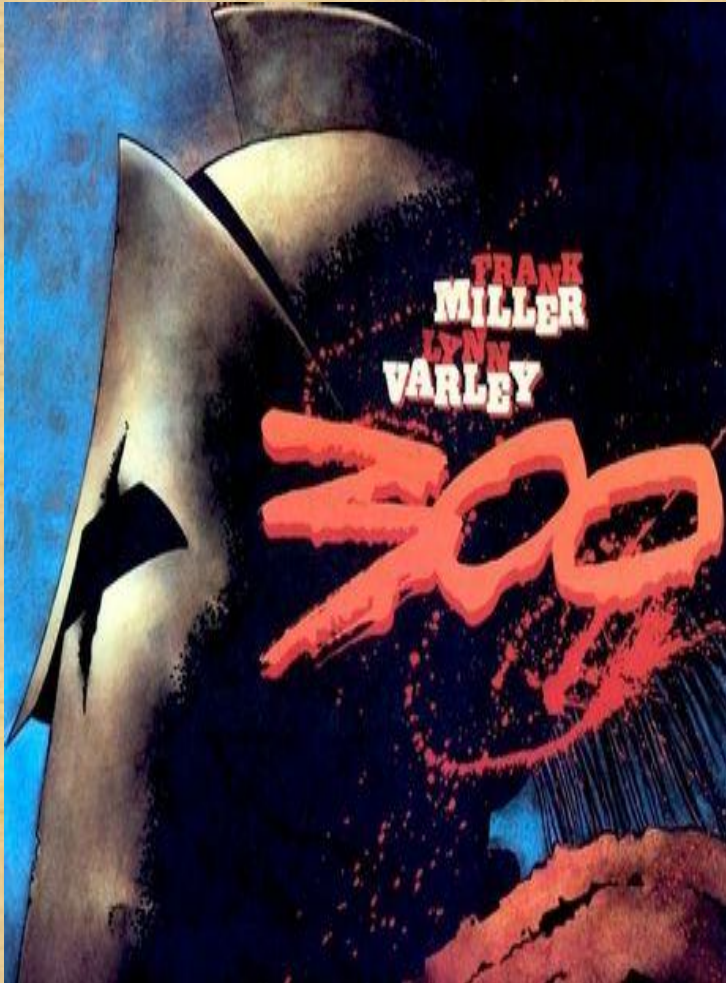
Το Μνημείο των Θεσπιέων

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

- **Ακέφαλη ανδρική κεφαλή:** Ανώνυμη εθελουσία εισφορά των 700 Θεσπιέων για την ελευθερία.
- **Προτεταμένα στήθη:** Αγώνα, ανδρεία, δύναμη, γενναιότητα θάρρος.
- **Φτερό τσακισμένο:** Εκούσια θυσία και θάνατος.
- **Ανασηκωμένο φτερό:** Νίκη, δόξα, ψυχή, πνεύμα και την ελευθερία.
- **Γυμνό κορμί:** Έρωτας, που ήταν Θεός των Θεσπιών, Θεός της δημιουργίας, της ομορφιάς και της ζωής.

ΚΟΜΙΚΣ "300" του Αμερικανού σχεδιαστή Φρανκ Μίλλερ

Μια ιδέα για την ιστορία: Η μάχη των **Θερμοπυλών** ειπωμένη από τον μοναδικό επιζήσαντα **Σπαρτιάτη**.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

A) Σκοποί της εργασίας:

- i. Εξοικείωση των μαθητών με την τοπική ιστορία.
- ii. Κατανόηση της σπουδαιότητας της μάχης των Θερμοπυλών, μηνύματα που μεταφέρει (αυταπάρνηση, αυτοθυσία)
- iii. Επίδραση του υπό μελέτη ιστορικού γεγονότος στην τέχνη και τη λογοτεχνία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

B) Στόχοι που επετεύχθησαν:

- i. Γνώση του ιστορικού γεγονότος, εμπάνθυση στις ιδέες που απηχεί.
- ii. Χρήση των ΤΠΕ στη συλλογή πληροφοριών.
- iii. Γνώση μεθόδων ιστορικής έρευνας.
- iv. Κατανόηση του ιστορικού γεγονότος ως την πηγή έπνευσης για τη τέχνη και λογοτεχνία.
- v. Εξοικείωση με τις διάφορες μορφές τέχνης.
- vi. Ανάπτυξη της συνεργατικότητας, ομαδικότητας, κριτικής ικανότητας και της αυτενέργειας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γ) Προοπτικές αξιοποίησης της αποκτηθείσης εμπειρίας:

- i. Κίνητρο για περαιτέρω μελέτη και έρευνα.
- ii. Βαθύτερη και ουσιαστικότερη ενασχόληση και με άλλες περιόδους της τοπικής ιστορίας.
- iii. Προώθηση και μετάδοση των μηνυμάτων στην τοπική κοινωνία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιστορία Ηροδότου, Βιβλίο Ζ', Πολύμνια
- Πλούταρχος, Αποφθέγματα Λακωνικά, 11
- Δεσποτόπουλος, Αλέξανδρος (1971). "Η Μάχη των Θερμοπυλών" στο *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμος Β', Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., Αθήνα, σελ. 323-327
- Paul Cartledge, *Θερμοπύλες, Η μάχη που άλλαξε τον κόσμο*, Λιβάνης - Νέα Σύνορα, Αθήνα 2008

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- <http://el.wikipedia.org>
- <http://odysseus.culture.gr>
- <http://www.ime.gr>
- http://fthiotikos-tymfristos.blogspot.gr/2012/09/blog-post_9.html